

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa E. M.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. Ż. [...]

w S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, ewentualnie o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 września 2011 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie o kosztach

zawarte w wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 27 stycznia 2011 r.,

oddala zażalenie i zasądza od powódki na rzecz pozwanej 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 21 stycznia 2011 r. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 kwietnia 2010 r. oraz zażalenie na zawarte w tym orzeczeniu rozstrzygnięcie o kosztach procesu i zasądził od skarżącej na rzecz strony pozwanej kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

W zażaleniu na zawarte w wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygnięcie o kosztach procesu powódka wniosła o jego uchylenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, podnosząc zarzuty naruszenia art. 102, art. 98 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 13 § 2 k.p.c., art. 232 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy rozstrzygając o kosztach procesu za drugą instancję uznał, że nie ma podstaw do nieobciążenia powódki kosztami procesu za drugą instancję. Wskazał przy tym, że uzyskanie przez skarżącą zwolnienia od kosztów sądowych nie stanowi ku temu dostatecznej podstawy, gdyż uzyskuje ona stałe dochody (3010 zł brutto miesięcznie) i nie ma nikogo na utrzymaniu.

Podniesione w zażaleniu zarzuty, zmierzające do podważenia powyższej oceny, nie mogły wyrzeć zamierzonego skutku.

Artykuł 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Zgodnie z tym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało już wyjaśnione, że ustalenie, czy w sprawie zachodzi "wypadek szczególnie uzasadniony", zależy od swobodnej oceny sądu, przy czym wskazuje się, że ocena wystąpienia takiego przypadku dokonywana jest niezależnie od przyznanego stronie zwolnienia od kosztów sądowych (zob. m.in. wyroki: z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, niepubl.; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, niepubl. i z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, niepubl. oraz postanowienia: z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.; z dnia

27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09, niepubl. i z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, niepubl.). Podkreśla się również, że art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany, wyklucza uogólnienie i może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 r., IV PZ 11/81, niepubl.).

W świetle przytoczonej wykładni art.102 k.p.c., eksponowany przez skarżącą fakt korzystania ze zwolnienia od kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie oraz innych, rozpoznawanych z jej udziałem, nie stanowi podstawy do automatycznego odstąpienia od podstawowej reguły rozstrzygania o kosztach procesu, przewidzianej w art. 98 § 1 k.p.c. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącej, Sąd Apelacyjny, stosując tę zasadę, nie naruszył art. 102 k.p.c. Za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami nie przemawiał też charakter sprawy, której nie można uznać za precedensową.

Wynagrodzenie i wydatki adwokata lub radcy prawnego reprezentującego stronę zalicza się – stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. – do niezbędnych kosztów procesu. Decyzja strony o skorzystaniu z pomocy prawnej profesjonalnego pełnomocnika zależy od jej uznania i nie podlega ocenie sądu w płaszczyźnie celowości. Kwestia, czy stopień trudności sprawy uzasadniał skorzystanie z takiej pomocy – wbrew twierdzeniom skarżącej – jest obojętna z punktu widzenia kwalifikacji wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi jako kosztów niezbędnych w rozumieniu art. 98 § 3 k.p.c. Zarzut naruszenia tego przepisu, oparty na odmiennym założeniu, trzeba uznać za bezzasadny.

Chybione wreszcie okazały się zarzuty naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 13 § 2 k.p.c., art. 232 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia - aczkolwiek zwięzłe - zawiera niezbędne elementy odnoszące się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i oceny dowodów oraz wyjaśnia podstawę prawną oceny wskazującej – trafnie - na brak przesłanek do nieobciążania skarżącej kosztami procesu za druga instancję.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie, orzekając o kosztach postępowania zażaleniowego stosownie do art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 394¹ § 3 i art.

398²¹ w związku z art. 391 § 1 k.p.c., obejmujących wynagrodzenie radcy prawnego według stawek określonych w § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).